

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VIII.

Dunaj, 28. marca 1928.

Št. 13.

Lagger o koroških razmerah.

Ponovno smo že obrazložili v našem listu, da bo koroško vprašanje pod pritiskom raznih okolščin moralo priti do svoje rešitve, čeprav so včasih naši najzvestejši že obupavali in odrekli večinskemu narodu zmožnost, urediti to zamotano vprašanje. Dokler je bilo slišati samo naše vpitje in naše pritožbe, tako dolgo pač nismo mogli biti prepričani, da se bodo koroški Nemci streznili in ugodili našim najupravičenejšim zahtevam; toda sedaj, ko so se jeli oglašati tudi trezni nemški politiki z uničujočo kritiko škandaloznih šolskih razmer na Koroškem, je postal naš položaj povsem drugačen. Prepričani smo, da je bilo med Nemci že od nekdanj dosti razsodnih ljudi, ki tega kulturnega škandala niso odobrivali, a trajalo je deset in desetletja, preden je ta sodba podrla vse pomisleke, ki so ovirali to javno priznanje krivice, ki se nam godi, kakor je to storil poslanec Lagger. Gotovo so ga pri vsem tem kot socijaldemokrata vodili povsem drugi strankarski nameni, vendar že dejstvo samo, da je on to govoril v dunajskem parlamentu in ne na političnem zborovanju svojih koroških volilcev, daje vsaj stvari posebno obilježje. Važno je pri tem, da poslanec H. Lagger teh razmer ne pozna samo od pripovedovanja, ampak da se je nam kot učitelj v Bistrici pri Zili o nesmislu „utrakvistične“ šole prepričal. Njegova kritika se v izvlečku glasi nekako takole:

„Opozarjam finančni odbor, da ima sicer koroška slovenska manjšina iste gospodarske in politične pravice kot nemška večina, da pa je popolnoma upravičena pritoževati se v kulturnem oziru. Zapostavljanje obstoja v svojevrstnem poučevanju slovenščine na takozvanih utrakvističnih šolah. Neznosne razmere nastajajo vsled rabe popolnoma nezadostnih in zastarelih knjig. Učitelji, ki naj bi poučevali na mešanih šolah, niso zadosti izobraženi. Vse to in še marsikaj drugega, na čemer so sloven-

ska manjšina na Koroškem že leta in desetletja pritožuje, je gotovo zadosten razlog upravičenih pritožb.“ Nadalje še govori o šolski in pritožbeni komisiji deželnega zbora, na kar se o priliki še povrnemo. Članke z isto vsebino je poslanec Lagger priobčil tudi v „Arbeiter-wille“ in „Arbeiter-Zeitung“.

Torej socijaldemokrata je bilo treba, seve — morala koroških krščanskih socijalcev pač ni tako visoka (z malimi izjemami); tudi oni bi po svoji vesti že zdavnaj bili prisiljeni k tej sodbi — pa saj imamo dokaze, da so ti delali ravno nasprotno — Grabštanj, Ruda.

Drugi važen trenutek, o katerem smo že poročali v listu, je razprava o južni Tirolski v našem državnem zboru, ki istotako pospešuje dozorev našega vprašanja, ki sili Nemce, da uredijo najprej razmere doma in naj šele potem zahtevajo koncesije od Mussolinija.

Tretje dejstvo je pritisk iz Berlina na koroško vlado, da se vendar enkrat uredi slovensko vprašanje in da s tem Berlinu proste roke pri zahtevah za nemške manjšine. Levite, ki jih je slišal nedavno Šumi v Berlinu, najbrž niso bile posebno prijetne ne njemu ne Landbundu.

Zanimiva je pri tem še prilična izjava višjega vladnega funkcionarja na Koroškem: „Wir kennen nur Deutsche und Slovenen in Kärnten, die Periode mit den heimattreuen Windischen hat bereits aufgehört zu existieren.“

„Slovenec“ od 22. t. m. že prinaša stvarne predloge za tozadevni sporazum med Jugoslavijo in Nemčijo (Avstrijo). Načelna zahteva je likvidacija nemškutarije.

To so novi važni momenti, ki bodo igrali sedaj veliko vlogo pri reševanju tega vprašanja in ni več nobenega dvoma, da bodo prišle v doglednem času bistvene spremembe.

Vse to pa daje občinskim volitvam dne 22. aprila t. l. še posebno važnost. Tok razmer gotovo govori za nas in volitve morajo potrditi, da se povsem zavedamo važnosti časa.

bobnal po celem trgu, kdo prihaja. Na ta način so bili vsi pravočasno obveščeni.

„Vojaki pridejo, cerkev Device Marije hočejo podreti in Marijin kip sežgati,“ tako so kričali nekateri po trgu. Verjetno je, da je nastalo veliko razburjenje.

Vegl je bil ravno pri Koclju, s katerim je imel neke opravke, ko sliši ta krik. Takoj odide proti Trnju in ukaže ljudem, da se zberejo vsi okoli cerkve. Radevoljno so se udali temu povelju, saj so vedeli, da velja prihod vojakov svetišču v Trnju. V kratkem se je zbrala okrog cerkve mnogoštevilna množica, veliko je bilo glasnega govorjenja, klicanja in vpitja.

Komisar Pauer je izpolnil svojo napoved s prihodom vojaške pomoči. Kakor hitro je bilo mogoče, je zbral edendvajset vojakov ter poveril vodstvo plemenitašu Hauslaibu, ki mu je naročil, da odide takoj v Kaplo, zasede cerkev, ki ostane tako dolgo zaprta, dokler Kapelčani ne opustijo puntanja.

Plemenitaš Hauslaib je bil mož velike postave, dolgih črnih brk, temnega obraza. Bil je že dosti po svetu, v marsikateri vojni. Dobil je poškodbo na levi roki, vsled česar ni bil več sposoben za vojno. Tako je ostal v Celovcu in poveljeval vojaštvu, ki je bilo tam zbrano. Njega je smatral komisar Pauer za sposobnega, da napravi red.

Mirno je sedel Hauslaib na svojem konju, ko je jezdil proti Kapli. Vojaki so bili že utru-

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Predsedniki trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic so bili pri zveznem kancelarju in finančnem ministru in se pritoževali čez previsoka davčna bremena. Ministrstvo uvideva, da je davčni vijak že do skrajnosti napet, zato obljublja tudi olajšave. — Pri obema so se zglasili tudi zastopniki uradništva, ki nimajo nikdar dosti. Prišli so opomnit na lanskoletne obljube. Povedalo se jim je, da bo 40 krajev uvrščenih v višji plačilni razred, da se način napredovanja zboljša, da bodo posebno zmožni lahko napredovali tudi izven običajnega reda, da bodo dobivali uradniki posojila po izredno nizkih obrestih. Glede uradniške zahteve po 90odstotni penzijski podlagi je bilo sporočeno, da se zadeva šele preračunava. Poseben odbor vladnih zastopnikov in zastopnikov uradništva se bo s temi stvarmi bavil. Zastopniki uradništva so odšli zadovoljni. Zadovoljni bi pa bili tudi kmetje, če bi jim obljubil kdo, da bodo zanaprej vse dražje prodajali, da dobijo brezobrestna posojila v sili oni, ki imajo velike družine, ali po zelo nizkih obrestih. — Doznava se, da se je vrednost uvoza v našo državo v mesecu februarju napram vrednosti uvoza v mesecu januarju zvišala za okoli 20 milijonov S, vrednost izvoza pa za 57,5 milijona S. Bilančni pasivum, ki je v januarju znašal 97,5 milijona S, se je v mesecu februarju znižal na 61,4 milijona S.

Nemiri v Nemčiji. Že dolgo je med rajhovskimi kmeti vrelo, odpor proti nasilnosti davčnih oblasti je naraščal. Kakor našega, tudi nemškega kmeta gospodarski položaj ni lahek. Na Koroškem v Labudski dolini so po Landbundu nahujskani kmetje hoteli doseči s silo, kar se zakonitim potom ni dalo; napovedali so davčni štrajk, a so pri tem pogoreli. Rajhovski stanovski tovariši jih posnemajo, pa tudi oni bodo pogoreli, zakaj finančni minister je ravno v trenutku nemirov izjavil v držav-

jeni od dolgega pota, zato je trobentač zatrobil, da bi lažje stopali.

Toda glej, kaj je tam pri cerkvi, vse črno, vse polno ljudi. Hauslaib obstoji s konjem ter pozorno gleda; vedno več ljudi se zbira, glasno govorjenje, kričanje. Kaj naj to pomeni?

Hauslaib j bil že dosti izkusil po svetu, bil je v ognju, ko so švigale krogle okoli njegove glave. Zato je previden in se ne poda v nevarnost, kjer ne bi bilo treba. Vedel je po vseh poročilih, da so župljani razburjeni, znano mu je bilo tudi, da se krčevito držijo starih običajev. Čemu jih tedaj še bolj vznemirjati?

Zato veli vojakom, da korakajo po cesti naprej v trg. Počasno jezdi Hauslaib naprej, ne da bi se dosti brigal za množico, zbrano zgoraj pri cerkvi, ki je radovedno gledala na novo došle vojake.

Šele pred sodnikovo hišo so se ustavili. Hauslaib stopi k sodniku ter mu sporoči, da ga je poslal komisar, da preišče celo zadevo in jo uredi.

Sodnik Hagen ga je prijazno sprejel in mu tudi vse razložil; Hauslaib je pokazal pismo, ki ga je pisal flegar komisarju, v katerem ta pripoveduje, da je eden najhujših rogoviležev župan Vegl, ki ima vsled svojega vpliva vse župljane na svoji strani. Tega se naj strogo kaznuje, kako tudi tiste štiri ženske, ki so napadle pisarja v Silvestrovi noči.

(Dalje sledi.)

PODLISTEK

Reberški Ožbej :

Kapelški punt.

(Nadaljevanje.)

Ljudem se je vtisnilo vse to v spomin, seve so te besede pretvorili po svojem. Ko je neko leto šla procesija po trgu, je v naglici zaprl Kocl hišna vrata, ko se je ravno mimo njegove hiše premikal sprevod. Pri tem so vrata močno zacvilila, ker tečaji že dolgo niso bili več namazani. Neki hudomušnež je k prvim besedam: Ante, pante — pridejal še ono od Kocljevih vrat in to je tudi ostalo.

Že so se vračali otroci proti trgu, ko se zasliši od daleč glasno trobetanje. To je bilo nekaj nenavadnega. Otroci letijo proti farni cerkvi in še dalje. Že so bili pod cerkvijo v Trnju, ko zagledajo na cesti vojake, korakajoče proti trgu, njim na čelu častnik na konju. Med tem pa so leteli že tudi Kapelčani od vseh strani skupaj.

Birič Hugopisk je bil namreč po poslilih v topilnici za svinec, kjer je imel izročiti Kompošu pismo od sodnije. Videl je pred Boštejevo pristavo celo krdelo vojakov, ki so se tam krepčali. Takoj je uganil, kaj to pomeni. Tekel je, kar so ga nesle noge, skozi Tabre in raz-

nem zboru, da bo vlada varovala državno avtoriteto z vsemi sredstvi. Potek izgrediv je bil sledeči: V Šleziji bi se imela izvesti 19. t. m. prisilna prodaja živine in poljskih pridelkov za pokritje zaostalih davkov. Prizadeti posestniki so se zbrali s svojimi somišljeniki, da bi preprečili dražbo. Nastal je nevaren prepir, da je morala poklicati na pomoč oborožena sila. Iz Vratislave se je z avtom pripeljalo 20 mož policije s strojnimi. Policija je začela razganjati kmete z gumijastimi palicami (pendreki). Ko je bil aretiran eden voditelj kmetov, so navalili kmetje na policijo, ki je morala uporabiti strojnice. Le težko se je preprečilo prelivanje krvi.

Nemčija—Rusija. Med obema državama je nastal spor in sicer radi tega, ker so Rusi zaprli 6 nemških inženjerjev. Trije so še sedaj v zaporu. Nemci so večkrat zahtevali, da se jih izpusti ali vsaj pove vzrok aretacije. Rusi so dolgo megleno odgovarjali. Ko so se končno prekinila radi tega trgovinska pogajanja in ko so Nemci prepovedali obisk ruskih inženjerjev, ki so si hoteli ogledati nemške železne rudnike in tovarne, se je izvedelo za vzrok aretacije. Ti nemški inženjerji so bili nameščeni v rudnikih ob Donecu, ki so bili prej zasebna last in kjer so ravnatelji bivši lastniki rudnika. Obtoženi so, da so delali v rudniku v škodo državi s tem, da so vedoma pustili kopati na mestih, ki so manj izdatni, druga mesta, ki vsebujejo več rude, so spravili pod vodo ali jih zasuli. Proizvodnja je vsled tega padala in država je imela veliko škodo. Hoteli so boljše dele rudnika prihraniti bivšim lastnikom. Na pritisk Nemčije so sovjeti obljubili, da bodo preiskavo pospešili, da se bo mogla vršiti v treh tednih že obravnava. — Politični položaj v Nemčiji se še ni razjasnil. Komaj so se stranke zedinile na zasilni delovni program. Pričakuje se, da bo državni zbor kmalu razpuščen in da se bodo vršile že v maju nove volitve.

DOMAČE NOVICE

Važni dnevi volitve.

- 4. februar. Od tega dneva se računajo vsi v volilnem zakonu predvideni roki.
- 31. marec. Zadnji dan za predložitev volilnih predlogov občinski volilni oblasti (kandidatnih list).
- 13. april. Zadnji dan za prijavo volilnih prič pri občinski volilni oblasti. Za vsak volilni lokal dve priči.
- 16. april. Zadnji dan za izpolnitev izpreminjevalnih volilnih predlogov.
- 22. april. Volilni dan.

Današnji številki prilagamo položnice. Obenem prosimo zamudnike, da storijo napram listu svojo dolžnost.

Volilni dogovor. Politične stranke so imele na povabilo deželnega glavarja dne 6. marca razgovor in so se domenile v svrhu neoviranega volilnega boja sledeče: Zborovanja naj se ne motijo. Protigovornikov vodstva strank ne pošiljajo. Obisk nasprotnih zborovanj se odsvetuje. Snidejo se na zborovanju strankarski nasprotniki, naj se zborovanje ne moti ne s silo ne z nestvarnimi medklji in podobnim. Ugovori naj se doprinesejo mirno in stvarno. Medsebojno odvzemanje zborovalnih lokalov ali predhodno zasedanje teh po pristavih nasprotnih strank in na ta način povzročeno onemogočenje zborovanj naj izostane. Sta dve ali je več strank naročile isti lokal za isti čas, ima tista stranka prednost, ki je prostej prej naročila. Trganje, preplepljenje in onečenje nasprotnih plakatov in nasilno zabranjevanje razširjanja letakov, glasovnic in drugega agitacijskega materiala naj se opusti. Volilni boj v besedi in pisavi naj bo stvaren. Vsak osebni napad na privatno družinsko življenje volilnih kandidatov naj se izloči. Stranke se obvežejo, da bodo ta dogovor v svojem tisku in v poročilih na podorganizacije dale na znanje in skrbele za to, da se bo povsod ravnalo po njem.

Do 9. aprila je čas, da se vpišete med ude Goriške Mohorjeve družbe. Udnina za l. 1928 znaša za Avstrijo 4 S. Udnino lahko vplačate v upravi osebno ali s položnico našega lista z označbo „Goriška Mohorjeva družba“.

Koroška v nevarnosti. S to parolo so sklicali Heimatbund in Schulverein Südmark zborovanje v Grabštanju. Mislili smo, da se nam bo pripovedovalo o položaju Koroške, ki utegne nastati v slučaju vojne med Italijo in Jugoslavijo. To vprašanje namreč že nekaj tednov povsem neupravičeno razburja koroške duhove. Bili smo vsi iznenadeni, ko se nam je začelo pripovedovati o novi nevarnosti, ki je nastala za Koroško „mit der Starpartei“, mišljena je namreč Koroška slovenska stranka. Posebno se je potrudil nadučitelj Krainz iz Galicije naslikati nam to nevarnost, ki preti deželi. „Ja, srečen Grabštanj, a mi v Galiciji trpimo, o tem ste se lahko prepričali o priliki zborovanja g. poslanca Starca v Galiciji, ki je bilo izredno dobro obiskano.“ To je tista nevarnost, ki preti deželi. Da ni manjkalo nasvetov in načrtov, kako preprečiti pretečo nevarnost, se razume. Gospodu nadučitelju bi le svetovali, naj se nekoliko več pobriga za svojo šolo in ne vidi nevarnosti, kjer je ni. Mogoče se boji kulturne avtonomije. Za ta slučaj bi se Slovenci gotovo ne potegovali za njega, Nemcem pa bi bil istotako odveč. Čeprav v Grabštanju 22. aprila ne moremo nastopiti samostojno, vendar upamo, da bodo volilci po vseh naših občinah storili svojo dolžnost. Veselilo bi nas, da bi bila nadučiteljeva sodba za ta slučaj nezmotljiva. Udeleženec zborovanja.

Rož. (Naše šole.) Skoraj v vsaki številki „Koroškega Slovenca“ čitamo o naših žalostnih šolskih razmerah in avtonomiji. Mi kmeti najbolj občutimo te vnebovpjioče razmere na naših takozvanih utrakvističnih šolah. Našim ubogim malim se že prvo šolsko leto začne ubijati nemščina v glavo in ko dovrši otrok to leto, potem izgine slovenščina brez sledu. Otroci, ki je izšolan, zna sicer brati in pisati nemščino, a razume je ne, v svojem materinem jeziku pa ne zna ne pisati in ne brati, in poleg tega se mu je vcepila mržnja do slovenščine. In Nemci v Jugoslaviji si upajo trobentati v svet, da imamo mi Slovenci enake pravice kot Nemci. Seveda samo pri plačilu davkov. Samo malo pogledimo naše urade in videli bomo, kdo je nastavljen. Slovenec še cestar ne more postati, še za to mesto so samo oni sposobni, ki dokažejo, da so bili „heimattreu“ in ki jih priporoči gotova organizacija. Dobil sem parkrat tudi „Cillier Zeitung“ v roke. Spoznal sem pa takoj, da se piše glede naših posebno šolskih razmerah po receptu iz Celovca. Gotovo ni onstran nemškega otroka, ki bi imel po dokončani šoli mržnjo do svojega jezika in ki bi nezal brati, pisati in tudi razumeti svojega materinega. Tudi glede avtonomije mi kmetje že v začetku nismo zaupali našim Nemcem, in sedaj, ko so v zadregi, so poslali strokovnjaka v Nemčijo študirat avtonomijo. Radovedni smo, kakšen bo porod. — Drugače je z verskimi pravicami. Samo par Nemcev je treba, pa dobijo nemško pridigo, za privesek so pa naši odpadniki, ki sploh nemški ne razumejo. Drugod pa so kraji, ki so skoraj polovica slovenski; pa se Slovenci niti spovedati ne morejo v materinem jeziku. S tem se podpira brezverstvo. Po našem mnenju mora tudi pri nas veljati načelo kat. cerkve, da mora duhovnik popolnoma obvladati jezik ljudstva. To bi bilo pravično in tudi naši veri v prid. Kmet iz Roža.

Ruda. Za letošnji post so kakor znano izdali avstrijski škofje skupen pastirski list, v katerem se posebno naglašajo, da je skrb vseh skrbi dobra vzgoja naše mladine, da bodo postali naši otroci dobri kristjani. Mi se popolnoma strinjamo z g. knezoškofi in zato ključemo iz celega srca: „Dajte nam na naše slovenske župnije slovenske duhovnike, dajte nam predvsem slovenske katehete, ki bodo podpirali naše slovenske starše pri krščanski vzgoji svojih otrok in ki bodo nadaljevali pri naši deci verouk, ki ga je zapričela slovenska krščanska mati. Ali kako žalostno je dejstvo, da otroci na naših šolah še često to pozabijo, kar so se doma priučili. Saj je znano, da se na naših utrakvističnih šolah privadijo komaj za silo tisti slavni takozvani koroški kuhltajč, da bi pa mogli slediti pouku nemškega kateheta, o tem še govora ni; in potem taki otroci, ki ne najdejo opore v svojem verskem življenju niti v šoli in tudi ne v cerkvi pri nemški pridigi, ostanejo za celo življenje versko mlačni in posledice vsega tega so, da se jih, ko pridejo v svet, tako lahko prime brezverstvo. Čitali smo misijonski list, v katerem pripoveduje p. misijonar, ki deluje med Culukafri v južni Afriki,

da se na tamošnjih šolah poučuje angleščina, a v boljše prospevanje krščanske vere se vrši verouk in pridige v cerkvi v njih maternem jeziku. Zatorej pogledite čudo, kar se nam in našim otrokom, ki živimo v kulturni državi, odreka in odteguje, to se priznava in dovoljuje celo ubogim zamorcem tam v črni Afriki, in pri takih razmerah se ne moremo čuditi, ako naša mladina propada. Ako pa hočete, da jo ohranimo še znanprej dobro, tedaj ji dajte slovensko katehezo, pustite nam slovensko pridigo in slovensko cerkveno petje, potem bomo ostali mi in naši otroci to, kar so bili že naši pradedje.

Borovlje. Obč. volilna komisija v Borovljah je soglasno sklenila, da določi za Bajtiše posebni volilni okoliš. Kje da se bo volilo, se bo pravočasno razglasilo. — Zaupniki koroške slovenske stranke so postavili sledeče kandidate: 1. Valentin Vertič, Borovlje. 2. Simon Valentin, Struga. 3. Valentin Kometter, Borovlje. 4. Peter Užnik, Kapla. 5. Jakob Košat-Winkler, Borovlje. 6. Blaž Kralj, Lipje. 7. Boštjan Borovnik, Borovlje. 8. Matevž Čavko, Kožentavra.

Zahomec. Igralci so nam uprizorili veseloigro „Svojeglavna Minka“. Upamo, da je nam gledalcem svojeglavna Minka izbila vso našo svojeglavnost. Smeha ni manjkalo, pa tudi ne hrupa, vsled preobilnega občinstva. Morda napiše o igri kdo drugi kaj več? Pred igro je podal g. poslanec Starc par koristnih misli o varčevanju o ljubezni do rodne grude, do materinega jezika in o samozavesti. Isti dan je imel g. poslanec tudi političen shod, na katerem nam je naslikal gospodarsko stanje naše države, posebej Koroške, nam dal prekorsna navodila za gospodarstvo. Končno nam je pojasnil avtonomijo, ki se nam obeta.

Bilčovs. Dne 19. t. m. smo imeli volivno zborovanje, na katerem smo postavili našo volivno listo, ki ima seveda ime naše Koroške slovenske stranke. V listo so bili vzeti možje, katerim pač lahko damo naše zaupanje. Stavil se je tudi predlog, da bi mi imenovali našo stranko slovensko kmetijsko in delavsko stranko, kar pa se je odklonilo, ker mi našim volivcem nočemo metati peska v oči s tem, da bi prebarvali ime naše stranke tako kot cigani konje, ki napravijo včasih iz šimelna črnca. Predlog, da bi šli mi z ostalimi strankami v kompromis pod razmerjem 7 naših in 3 ostalih dveh strank, je bil sprejet, a le pod imenom naše stranke se vežemo. Na volji nasprotnih strank je torej ležeče, da se izognemo nepotrebnim volivnim borbi.

Galicija. (Shod.) Dne 18. marca smo imeli javen shod, na katerem je govoril naš vrli poslanec čg. Starc. Že v cerkvi je kar očaral ljudi s svojo krasno pridigo in kaj še le na shodu, na katerega smo vsi ponosni. Take udeležbe še ni bilo na nobenem shodu v Galiciji; vsa čast našim volivcem, ki so se ga v takem lepem številu udeležili. Bil pa je tudi pravi užitek slediti govoru g. poslanca. V poljudnem, čisto domačem govoru nam je opisal naš narodni in gospodarski položaj, prepričal nas je, da smo na pravem potu. Vsak narod spoštuje svoj jezik, zakaj bi se ga naj mi sramovali. Zato se bomo pa tudi znanprej še bolj trdno sklenili naše domače stranke in naših poslancev, ker bi ti poznajo našo težnjo in smo prepričani, da nas na vse strani primerno zastopajo. Iskrena hvala čg. poslancu za njegov obisk, katerega si še večkrat želimo. 22. aprila pa vsi glasove naši domači „Koroški slovenski stranki“!

Dobrla vas. (Požar.) Na god sv. Jožefa je bil v Dobrli vasi sejem in prišli so od blizu in daleč ljudje, da si nakupijo nove obleke za veliko noč. Ker pa je brila mrzla burja, so se gostilne prav obilo napolnile in pijanci so si gasili prav pridno svojo neusahljivo žejo pozno v noč. Proti večeru okrog osme ure pa je nastal naenkrat požar na skednju pri Plavcu, ko je bilo po gostilnah že vse pijano. Govori se, da so imeli nekateri na skednju shranjena kolesa, in ko so se odpeljali, je nastal požar. Ogenj se je hitro širil ter upepelil skedenj in pa hišo. Bogu se moramo zahvaliti, da se požar kljub silnemu vetru ni še bolj razširil, zakaj nekateri „fajerberkari“ so popoldne preveč gasili svojo žejo, zato pa ognja niso mogli gasiti, ter so bili ostalim le v nadlego. Če ne bi prišle sosedne požarne brambe na pomoč, bi bila lahko danes cela Dobrla vas v pepelu. Ker

so bila povečini le poslopja Slovencev v nevarnosti, zato se ni tako mudilo. Zato so gasili le tam, kjer nevarnosti sploh ni bilo. Ko jih je neki orožnik opozoril, kje da je nevarnost, se še zmenili niso, saj je bil v nevarnosti le Slovenec, ki lahko zgubi vse svoje imetje. Ali še pri požaru in skupni nevarnosti ne morete pozabiti sovraštva do nas. Toda Bog in sv. Florijan pa sta obvarovala, da je izostala največja nesreča. Zapomnimo si ta večer dobro in dajmo odgovor dne 22. aprila.

Ličja vas pri Pokrčah. (Požar.) Na Jožefovo ob 6. uri zvečer je izbruhnil pri Sivcu iz dimnika plamen, vžgal hišo ter napravil vsled hudega vetra nepopisno gorje in škodo šestim gospodarjem. V naglici je bilo upepeljenih 16 poslopij. Živina se je mogla po večini rešiti, vendar je ostalo še precejšnje število svinj neresenih, pri Trleju je v dimu poginil tudi konj. Še večjo nesrečo so preprečile požarne brambе, ki so bile takoj na mestu požara, in sicer iz Celovca, Grabštanja, Tinj, Pokrč Virnje vasi in Škofjega dvora. Požarna bramba iz Tinj je morala kmalu ustaviti delo, ko se je zaslišal klic „V Tinjah gori!“, bil pa je to požar v Dobrli vasi pri Plavcu. Pogorelci v Ličji vasi so po večini prav hudo prizadeti, ker je zavarovalnica malenkostna.

Hum pri Tinjah. (Požar.) Dne 23. t. m. ob polnoči je izbruhnil pri Vrancu pod Humom požar, ki je številni družini uničil vso premoženje. K sreči so se ljudje in živina še rešili, ker so sosedje ogenj dovolj zgodaj zapazili. Gasili sta požarni brambi iz Tinj in Velikovca.

Sv. Mesto—Žvabek. Ker se vršijo drugo nedeljo po veliki noči na Koroškem občinske volitve, bo cerkveni shod na Sv. Mestu na belo nedeljo, to je 15. aprila.

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. Nekaj izrednega smo obhajali pred sv. Jožefom, namreč duhovne vaje za moše in fante. Vodil jih je preč g. dr. Gregor Rožman. Prelepi in podučljivi govori voditelja so zvalili veliko množico fantov k obhajilni mizi. Kakor prerojeni se počutimo in dal Bog, da ostanemo stanovitni v dobrem. Tem potom se preč. g. voditelju prav prisrčno zahvaljujemo. Bog naj blagoslovi njihov trud! Upamo, da nas kmalu zopet obišče, zakaj njihovega prihoda se res veselimo. Zahvaljujemo se tudi domačemu g. župniku, ker na tako lep način skrbi za naš dušni blagor.

Spodnje Borovlje pri Ledincah. (Razno.) Na enem najlepših krajev, kar jih ima naš lep Rož, stoji naša cerkev sv. Gregorja v Spodnjih Borovljah. Ko prideš v poletju gor na Borovski grič, seti zdi pogled v dolinco kakor da bi gledal del rajske lepote; proti jugu stoji sivi velikan Jera, proti zahodu se blišči Baško jezero, v dolini pa lepe vasice. Kakor govori uštno izročilo, je bila naša cerkev popolnoma razdejana od Turkov in na novo blagoslovljena od škofa iz Ogleja ob Adriji. Stari Vaznik so ji napravili obok in novi stolp leta 1876. Pa tudi sedanji prebivalci visijo z veliko ljubeznijo na svojem svetišču, kar pričajo tudi dejanja. Naš gosp. župan Jože Arnejc je pustil cerkvico lansko leto na novo popraviti. Delo je v splošno zadovoljnostno izvršil slikar Florančič v Lipi in mu je brezplačno veliko pomagal naš domači mežnar Franc Smole. Velik dobrotnik cerkve je tudi Ivan Lorenzini, pd. Janaž, ki je pustil napeljati na svoje stroške elektr. luč. Prav posebno veliko pa je storil naš tedanji župni upr. čg. Koschier in gg. Ivo Mikl, načelnik, in Franc Rehsman, nač. nan. ledinške požarne brambe. S pomočjo vseh udov p. brambe se je s prireditvami nabrale lepe svote za zvonove pri obeh cerkvah, pri katerih so sedaj lepo ubrani zvonovi. Napravil se je tudi našim padlim vojakom lep spomenik, ki ga občuduje vsak tujec, in za to vse se inamo zahvaliti prav posebno udom naše požarne brambe. Vsa čast jim! — Napravil se je leta 1926 tudi spomenik pri naši cerkvi pokopanim vojakom izza koroških bojev. Beljaška firma je napravila ta spomenik, ki pa je skoraj že razpadel. Kos za kosom odletava proč in v par mesecih bo stalo tu ruševina. Kakor se je čulo, je menda precej stal, sedaj pa, ko ga je vzela občina v oskrbo, je že drugo leto skoraj za podreti. Upamo pa, da se bo pač merodajno mesto prijelo firmo, ki je to delo izvršila.

Št. Jakob v Rožu in okolica. (Izseljevanje.) Zopet so nas zapustili možje in mladeniči ter šli v daljino Kanado si iskat zaslužka, ker njih

domovina nima zanje kruha. V nedeljo dne 18. t. m. so se poslovili od nas Val. Zetenik, ki je izvrsten zidar, ki ga bo marsikdo pogrešal; v drugič se je podal od doma Peter Knafl, pd. Fišter v Veliki vasi; tudi Rovatov Hanzej in Hebičnjakov Hanzej sta šla iskat srečo v tujino. Vsi fantje iz Dravelj in Veliki vasi so jih spremljali od doma ter s tem pokazali odhajajočim svojo ljubezen in voščili srečo v tujini. V Področici na kolodvoru so jim zapeli cerkveni pevci pod vodstvom g. Tončka Nagele, novega šentjakobskega organista. Vsem navzočim so stopile solze v čri, ko so jim zapeli „Domovina mili kraj“. Teško je bilo slovo od domačih, ne vedoč ali se še vrnejo. Bog ve njih usodo. Žalostno je, da domovina nima za nje dovolj kruha, da si ga gredo iskat v tujino. Želimo jim v tujini obilo sreče.

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. (Razno.) V dneh od 16. do 19. marca so moški naše fare užili mnogo duhovnega veselja. Čg. dr. Rožman, naš stari znanec, so imeli v čast sv. Jožefu duhovne vaje za nje. 200 sv. obhajil, in sicer skoro da samo po moških sprejetih, je bil sad duhovitih govorov. Da bi prišli gosp. doktor le še večkrat v našo sredo! — Zima se nerada loči od nas, bela odeja še pokriva v senčnem kraju naše polje. Mrzli veter liže naše „mulce“ (lice), da jih sramežljivo zakrivamo in molimo samo tisti „špik“ ven, ki je pa tudi ves solzan. Vremenski preroki pa trdijo, da je topli jug že naročen in bo kmalu prišel in dal snegu po rebrah.

Gorje pri Zili. (Razno.) Lani smo pokopali sedem odraslih in enega otroka, krstov je bilo deset zakonskih in štiri nezakonski, porok r i bilo. — Letos smo pokopali 26. I. dolgoletno, požrtvovalno cerkveno pevko in naročnico „Koroškega Slovenca“, Leno Šnabl. Mlado ženo Šaubahovega žagarja De Rivo Juliano-Primorko smo pokopali 3. II. Obema: Božji mir!

Celovec. (Razno.) V Trbižu so 17. t. m. Italijani prijeli 2 advokata, ženo in magistratnega svetnika, ki so z avtomobilom potovali po Italiji in se hoteli vrniti nazaj v Celovec. V Milanu se jim je pripetila nezgoda, da so trčili skupaj s kolesarjem, ki je težko poškodovan obležal na mestu. Pozneje je umrl. Tega so takoj zapeljali v bolnico, kjer so pustili svoje naslove. Iz Trbiža so bili poslani nazaj v Milan. Za aretirance sta se takoj začeli zanimati deželna in zvezna vlada in dosegli, da so bili vsi štirje po dveh dneh izpuščeni, ko so položili kavcijo. Menda jim bo zdaj veselje do potovanja po Italiji prešlo. — Dne 17. t. m. ponoči je izbruhnil pri Miklavu v Gornjih Selah pri Št. Petru na Vašinjah požar, ki je popolnoma upepelil stanovanjsko poslopje. Sumi se, da so zažgali vlomilci, zakaj pri reševanju so v prekaševalnici opazili, da manjka veliko mesa in zunaj k oknu naslonjeno lestvo. Ker je streha slamnata, je mogoče, da je tat svetil z vžgalico, zraven pa zažgal v neprevidnosti streho. — Na Jožefovo so se v okolici Celovca pripetile tri avtomobilske nesreče. Štiri osebe so bile poškodovane prepeljane v bolnico. — Kärntner Landjugendbund se je prekrstil v „Jung-Landbund“ in pokazal s tem svojo pravo barvo. — Na Koroškem so našli 17. t. m. 9115 podpiranih brezposelnih, v enem tednu za 410 manj. — Celovec je imel leta 1914 24 milijonov S dolgov, sedaj jih ima samo še 5,4 milijona, to je na osebo 189 S. V primeri z drugimi mesti stoji zelo dobro. — V Trgu so se 21. t. m. na zborovanju soc. dem. stranke sprijeli socizaldemokrati in hajmatšiclerji. Prišlo je do pretepa, pri katerem je bilo okrog 12 oseb lažje in težje poškodovanih. — Imenovani so bili: nadučiteljem v Škofičah Valentin Ferlič, nadučiteljem v Podgorjah Avgust Činkel, šolskim voditeljem v Ljubelju Pavel Kues, učiteljem v Bistrici v Rožu Karl Činderle, učiteljicam na Brdu Marija Buda, v Šmartnu na Dholici Marija Fantur, v Selah Marija Šašl-Ovčar, v Vodičji vasi Marija Leist. — 20. marca je pogorelo Mačnikovo posestvo na Kogelski gori pri Suhu. Ravno ta dan je prišla na posestvo nova posestnica in se sumi, da je bil ogenj podtaknjen.

Bistrica pri Zili. Lani decembra je bil na naši pošti otvoren telefonski in brzozajni prenet, koristna naprava za nas vse! Že naročujemo včasih iz Beljaka kar potem telefona!

Bilčovs—Velinja vas. (Smrtna kosa.) Zopet smo stali ob grobu in z žalostjo v srcu gledali, kako mati zemlja sprejema v svoje okri-

lje starčka, vpognjenega pod težo let, da si v hladni gomili odpočije od naporov življenja. Dne 17. III. t. l. je preminul po daljši bolezni Andrejaš Primož, pd. stari Grubelčnjak v Velinji vasi v starosti 71 let. Priljubljen in spoštovan je bil od vseh, kar je dokaz številna udeležba pri pogrebu. Naši pevci so mu na domu in ob grobu zapeli ganljive žalostinke. Naj bi nam bil rajni za zgled in spodbudo glede krščanskega in narodnega prepričanja. Dasi težko že, je vendar, dokler je le še mogel, prihajal vsako nedeljo v cerkev, da tako izpolni dolžnost kristjana. Nikdar ni klonil, temveč stal je kot mož značajnosti. Kadar se je klicalo na volišče, da mi koroški Slovenci pokažemo, da nismo kakor petelini na strehi, ki se sučejo pač tja kamor vleče veter, ampak da smo irdni kot skale, tedaj je pač bilo videti med volilci tudi starčka, ki je s palico v roki, daši težko, vendar le prišel eno uro daleč na volišče, da tako tudi zadosti narodni dolžnosti. Naj bi nam zgledi starih, ki legajo v našo zemljo, svetili, da ne bomo zabredli v stran, ampak posnemali njih odločnost in značajnost. Rajnemu pa naj da Bog večni pokoj.

DRUŠTVENI VESTNIK

Društva, pozor! Vsa izobraževalna društva, ki so včlanjena pri Slov. kršč. soc. zvezi, se prosijo, da zanesljivo pošljejo do 15. aprila poročilo o stanju in delovanju društva in sicer od 1. I. 1927 do 1. IV. 1928. Poročilo mora obsegati: 1. Število članov, moških in ženskih. 2. Število sestankov in teme predavanj. 3. Število javnih prireditev, izletov itd. 4. Poročilo o delovanju odsekov. 5. Število knjig in prebranih knjig; 6. Poročilo o vsem, kar so društva posebnega storila oziroma nameravajo storiti. Poročilo se potrebuje v svrhu sestave statistike o našem prosvetnem stanju in delovanju. Zato naj bodo kolikor mogoče točna in se naj gotovo pošljejo. Treba je čimprej poslati, da se ne pozabi. Pošlje se na naslov: Čg. dr. Franc Zeichen, kaplan v Pliberku (Bleiburg).

Tečaji. Slov. kršč. soc. zveza za Koroško je priredila dne 22. jan. t. l. v Šmihelu nad Pliberkom enodneven organizatoričen tečaj za odbornice in odbornike društev v Šmihelu, Globasnici, Pliberku, Vogrčah in Žvabeku in za vse tiste, ki se aktivno udeležujejo dela v naših prosvetnih organizacijah. Obravnavali sta se dve temi. Dopoldne referat o delokrogu posameznih odbornikov združenim z društvenim knjigovodstvom in popoldne predavanje o knjižnici in o knjižničarjevi kulturni nalogi. Namen tečaja je bil, da se iz vrst naših kmet-skih deklet in fantov, ki imajo dovolj talenta in dobre volje, vzgojijo sposobni, spretni voditelji naših društev, ki bodo tehnično in organizatorično na višku. Tečaj se bo v Pliberku; takoj, ko se bodo izvršile potrebne predpriprave, nadaljeval in so predvidena sledeča predavanja: Naša dramatika, vzgoja društvenega naraščaja in podrobno organizatorično delo. Zanimanje za tečaj v Šmihelu je bilo zelo veliko in so bila vsa društva številno zastopana. Dne 11. marca pa je priredila Zveza v Žvabeku enodneven kmetijsko-izobraževalen tečaj. Na dnevnem redu so bila predavanja: O sadjarstvu, o postanku in razvoju občin ter njihovih pravicah in nalogah, o davkih in kako se preračunavajo, in o kmetiskem zadružništvu. V sled pomanjkanja časa se je moglo tokrat vršiti le dvojne predavanja in sicer o sadjarstvu in o zadružništvu. Tudi tečaj v Žvabeku je dobro uspel in je bilo posebno razveseljivo, da je bila udeležba dobra in pestra, poleg mladine tudi mnogo starejših in izkušenih mož in žen. Impulz za Zvezo, da delo pridno in živahno nadaljuje.

Sveče v Rožu. V nedeljo dne 1. in 15. aprila ob 3. uri pop. igrajo naša dekleta na društvenem odru pri Adamu v Svečah lepo petdejsko igro „Roka božja“. Igra je verske vsebine.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 22. februarja 1928.

(Nadaljevanje.)

Komisija za zemljiški promet.

Celovška komisija za promet z zemljišči (komisija, ki dovoljuje ali odklanja prodajo

zemljišč in posestev) predlaga, naj se občini Št. Rupert in Št. Peter pri Celovcu, ter občini Kriva Vrba in Poreče izvzamejo vsled svojega značaja iz te postave, ker mora v teh okrajih komisija sploh vse prodaje dovoljevati.

Kulturni svet predlaga, naj se ne dela izjem, sicer pa naj pooblasti komisija svojega predsednika, da kratkim potem daje, kjer treba, dovoljenja, ne da bi se sklicevala komisija, in naj potem v prihodnji seji poroča.

Hernler priporoča, izvzeti iz postave občine s pretežno mestnim znakom, ker dopisovanje dela ljudem nepotrebne stroške in komisiji nepotrebno delo.

Supersberg: Treba bi bilo morebiti, da se člani stalnega odseka izjavijo, ali je ta postava sploh še potrebna? Zdi se mi, da je doslužila in da zdaj nima preveč pomena.

Traussnig sodi, da je ta postava omejevanje kmečke prostosti, marsikateri posestnik se je že s tem rešil, da je kaj odprodal. Naj se kmetu pusti z zemljiščem prosto razpolagati.

r. Stotter poroča, da dobe komisije za zemljiški promet v novi najemniški postavi nalogo, razsojevati o najemniških pogodbah ter jih odobravati ali odklanjati.

Sattlegger: Kakor vse, ima tudi ta postava svoje dve strani: ako se tolerantno izvaja, kmetov ne bo obremenjevala, a ima svojo dobro stran, ko vsled te postave ni mogoče lahkomišelnost prodajati posestva po gostilnah.

Msgr. Podgorc: Postave se morajo delati za daljšo dobo in tako je tudi s postavo o nadziranju zemljiških prodaj. Svojičas se je postava napravila, ker je gospoda pokupovala kmetije po planinskih dolinah, danes je tudi plemstvo obubožalo in trenutno nihče kmetij ne kupuje. Ali kapitalistje utegnejo priti iz inozemstva in treba bo zopet kmeta varovati. Naj se ne pravi, da pride denar v deželo, bolje je, da ostane kmet na domu. Kmet je često kakor otrok in potrebuje nekega varstva, to ni kratenje prostosti, drugi rod bo hvaležen, če se otrokom ohranijo domačije. Občine Št. Rupert itd. pa se naj izvzamejo iz postave, ker nima smisla razpravljati o njihovih vlogah, ko se jim prodaja v teh krajih ne more braniti.

Negovanje rastlinstva na Koroškem. — Nagrade za pridelovanje travnega semena.

Poroča inž. Frank: Za pridelovanje travnega semena se dovoli troje prvih, drugih in tretjih nagrad po 60, 50, 40 šilingov. Tri prve dobe: Kundig v Št. Jakobu ob cesti, Prutej Val. V Replah in Ivan Sadjak v Pliberku. Troje drugih nagrad: Ivan Prutej v Replah, kmetija Litzlhof in Franc Unterkofler v Melanski dolini. Troje tretjih: Prutej Martin v Replah, Jože Rezman na Ledenci in Krištof v Žvabeku. Ako so gospodarji, ki dobe nagrade, volje, mesto denarja vzeti umetno gnojilo, se jim pri vrednosti nagrade primakne 20 S.

Okopavanje žita.

Nekaj let sem se poskuša pridelati žita množiti s tem, da se žito seje po vrstah in okopava. Dlelali so se poizkusi: a samo Staudekar v Libučah poroča, da je imel po okopavanju 30% pridelka več. Okopaval je tudi ravnatelj Kluger na Litzlhofu, ki je imel poseben uspeh: na polju, ki se je samo dvakrat povlačilo, je bilo slame 22,4 in žita 8,5 stota na enako velikem polju, kjer se je okopavalo, je bilo samo 15,7 q slame in 7 q žita. Poizkus seve ni merodajen in se bo nadaljevalo, da se stvari pride do dna.

Načrt za pospeševanje rastlinstva.

Za l. 1928 je država dovolila za ta namen podpor 90.000 S, dežela 39.900 S. Od deželne podpore se mora znesek 10.000 S hraniti za kultiviranje nerodovitnih zemljišč (prepravljanih, blat itd.). V Rožni dolini, Lesni dolini, v Gegendi itd. se je priredilo 200 vzornih travnikov. Za hektar je treba 180 kg travnega semena in 145 kg umetnih gnojil, vsa naprava stane 16.250 S, kar se subvencionira na 50%, država da 4400, dežela 4000 S. Za pridelovanje travnega semena je država dala 9000 S podpore; ako se da 50% stroškov kot podpora, bi se

priredilo 50 ha polja za pridelovanje travnega semena. Gospodarjem se priporoča, ne pridelavati travnih semen, ki niso nič vredna, kakor timoté trava, tudi angleška ržena trava je poceni. Naj se pridelavajo druge dražje trave, cenejše pa se naj dokupujejo.

(Dalje sledi.)

Zamenjava kronskih bankovcev. Stari desetisočkronski bankovci se zamenjavajo pri Narodni banki še do 31. marca. Do 31. avgusta se zamenjavajo še mali modri tisočaki in zeleni stotaki z datumom 2. januarja 1922. Do 31. marca 1929 se še sprejemajo pri Narodni banki v zamenjavo bankovci po 5000, 50.000, 100.000 in 500.000 K. Do 31. decembra 1929 se zamenjavajo še mali bankovci po 10.000 brez in s pretiskom. Od teh bankovcev je še 113½ milijona komadov zunaj, ki predstavljajo vrednost 77.645 milijonov kron.

Tržne cene. Velikovec: Konji 400 do 800 šilingov. Živina: biki 1,20—1,30, pitani voli 1,30—1,50, vprežni voli 1,20—1,30, junci 1,10 do 1,30, krave 0,80—1,20, teleta 1,80, pitani prašiči 2,40—2,50, plemenski prašiči 2,20 do 2,60, ovce 0,60—1 S za kg žive teže. Jajce 12 do 13 g, skuta 1—1,20, sirovo maslo 4,40—5,60, kokoši 3—3,50 S. Žito: pšenica 42—43, už 39 do 40, oves 35—36, fižol 50, konoplje 50, ječmen 36—37, koroza 33, ajda 34 g za kg. Apno 6,50 S meterski stot.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Avstrija: V trgu Lambach na Gornjem Avstrijskem so imeli tekom treh tednov osem požarov. Očividno gre za premišljeno požiganje. Storiča še niso dobili. — 12 političnih uradnikov iz Nemčije je prišlo na Dunaj, da se seznanijo z avstrijsko upravo organizacijo, 12 naših uradnikov pa je šlo v Nemčijo. Predpriprave za priključitev. — V najkrajši dobi plača Kanada naši vladi 125.000 dolarjev za začetkom vojne zaplenjeni imetek avstrijskih državljanov. — Za spravljanje snega, ki je padel na Dunaju 11. t. m., je porabila dunajska občina v eni noči 160.000 S. — Trafikanti so imenovali finančnega ministra dr. Kienböcka častnim članom. — Pri deželno-zbornskih volitvah na Predarelskem so izgubili vsenemci en mandat, ki je pripadel soc. dem. — Naše zvezne železnice so naročile 7000 novih vagonov, ki bodo stali 100 milijonov S. Domače tovarne bodo imele par let delo. — Dne 20. t. m. se je na Sonnlicku smrtno ponesrečilo 13 smučarjev. — Jugoslavija: Štirje atentatorji na generala Kovačevića v Stipu so bili obsojeni na smrt, 2 na 20 let, 2 na 15, 2 na 12 in eden na 5 let ječe. 6 je bilo oproščenih. — Proračun Jugoslavije je uravnovesen. — V davčnem uradu v Beli Cerkvi so prišli na sled poneverbi 950.000 Din. — Madžarska: Madžarska ima 8 milijonov prebivalcev in od teh 1 milijon ne zna čitati ne pisati. — V kraju Solt v peštanskem komitatu je med predstavo nastal radi prevelike jakosti toka v kinematografu požar. Pri edinem izhodu so se ljudje topli za mesta in mnogo jih je obležalo pod nogami. Javilo se je 45 ranjenih, od katerih je več že umrlo. — Amerika: V Wallysu so tri eksplozije, ki jih je bilo čuti daleč v okolici, uničile tri tovarne Herkulesovih smodnišnic. Pri eksploziji so bile 4 osebe ubite. — Amerika ima 120 milijonov prebivalcev. — Italijani so zadnji čas odslovili 35 slovenskih učiteljev. — Pri Liebenwelksu v Nemčiji se je zaradi velikega viharja v nekem premogovniku porušilo ogrodje. Ponesrečilo se je 20 rudarjev: 13 mrtvih, 7 težko ranjenih. — V Pragi je 15.778 šoferjev, med njimi 400 ženskih. — Na Japonskem je bilo zaprtih 1000 komunistov.

Zadeva bivšega našega konzula v Varšavi. Adolfa Ronaua, zavzema vedno večji obseg. Vse kaže, da bo razkrinkan gospod generalni konzul kot slepar. Ronau se zagovarja, da grofice Ostrovske ni nameraval ogoljufati ter da ji je ponudil kot jamstvo za 100.000 S, ki mu jih je posodila, več hipotekarnih terjatev, pristojecih mu na razne hiše v Berlinu. Zastopnik oškodovane grofice pa izjavlja, da so bile hipoteke v kritičnem času že prepisane na baronico Nikolič; obenem je vložil zoper baronico Nikolič tožbo, v kateri trdi, da baronica

ni imela nikoli nobenega pravnega naslova, na podlagi katerega bi mogla bila zahtevati prepis terjatev nase. Če se to dokaže, bo uvedena tudi zoper baronico Nikolič kazenska preiskava.

Leteči hotel. Nemška zrakoplovna družba je pred par dnevi stavila v promet svoj največji zrakoplov. Prostora je za 15 gostov. Dečim je predhodnik tega orjaka zgrajen za 11 oseb, imel za vse samo en prostor, ima sedanjih tri, opremljene z vso udobnostjo. Med nočno vožnjo se sedeži zamenjajo s posteljo, da se potnik odpočije kot v hotelu. Letalo ima sprednji prostor za vodstvo, prostore za tovarno blago, posebno umivalnico in kabine za potnike, ki so opremljene razkošnejše kot vsak prvi razred ekspresnega vlaka. Preskrbljeno je tudi, da se potniki po mili volji lahko tudi svobodno kretajo. Nov „hotel“ ima 3 motorje in prevozi 170 km na uro.

Kako si Švica pomaga. L. 1902 je mesto Dunaj najelo v inozemstvu posojilo, zadolžnice so kupovali tudi Švicarji. Po polomu dunajskega mesta, kakor drugim upnikom, tudi Švicarjem ni maralo kaj plačati in se je sklicevalo na lepo postavo, da je krona krona. Švicarski upniki so na to dunajsko mesto tožili v Švici, in švicarski sodnik je razsodil, da mora Dunaj svoj dolg plačati v zlatih oz. švicarskih frankih. A dunajska sodišča ne marajo prisiliti mesta in tako Švicarjem razsodba ni pomagala nič. Zdaj se je zgodilo, da je zastopnik švicarskih upnikov dr. Planta v Bazlu izvedel, da se tam mudi dunajski odvetnik dr. Hoffmanstal in da je ta dunajskemu mestu dolžen večji znesek starinskega in pridobninskega davka. Dr. Planta si je izposloval takoj razsodbo, da mora Hoffmanstal plačati to terjatev dunajskega mesta švicarskim upnikom, in prizadeti je dotično svoto izročil bazelskemu sodišču. Ves ta položaj je smešen in nemoralen ter Avstrijo diskreditira po vsem svetu. Menda ne bodo zanaprej dunajski davkoplačevalci hodili v Švico plačevati dolgove dunajske občine.

Vabilo

na

predni letni občni zbor

Hranilnice in posojilnice za Št. Janž in okolico, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši na cvetno nedeljo, **dne 1. aprila tl. ob 3. uri popoldne v pisarniških prostorih pri Tišlarju v Št. Janžu.**

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1927.
4. Delitev čistega dobička.
5. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ob določeni uri ne bilo navzočih zadostno število zadržnikov, se bo pol ure pozneje vršil drug občni zbor z istim sporedom, ki bo sklepal brez ozira na udeležbo deležev (§ 35 zadržnih pravil). — K obilni udeležbi vabi

36

NAČELSTVO.

Proda se plemenski bik,
18 mesecev star, bele pasme, tehta 500 kg. Kje, pove upravništvo.

Pozor!

Halo!

Kam gremo na velikonočni pondeljek?
Vsi k Gingelcu v Glinje!

Društvo slovenskih diletantov v Borovljah uprizaro ta dan veselo, zanimivo tridejansko šalivko s pejem

Čevljar baron

Začelek točno ob 3. uri popoldne.

Vstopnina po navadi. Ob vsakem vremenu!

Igra se prvič na Koroškem!

Vsi prisrčno vabljeni 37 Odbor